ואמר פרעתי נאמן בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו חייב אתה ליתן לו ואמר פרעתי אינו נאמן בא מלוה לכתוב כותבין ונותנין לו רב זביד משמיה דר"נ אמר [א]בין צא תן לו בין חייב אתה ליתן לו ואמר פרעתי נאמן [ב]בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו אלא אי איכא לפלוגי הכי הוא דאיכא לפלוגי [ג]אמרו לו צא תן לו ואמר פרעתי והעדים מעידין אותו שלא פרעו [א](וחזר ואמר פרעתי) הוחזק כפרן לאותו ממון [ד]חייב אתה ליתן לו ואמר פרעתי והעדים מעידין אותו שלא פרע וחזר ואמר פרעתי לא הוחזק כפרן לאותו ממון מ"ט אשתמוטי הוא קא משתמיט מיניה סבר עד דמעיינו בי רבנן בדיני אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן [ה]מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כלום והעדים מעידים אותו שיש לו וחזר ואמר פרעתי הוחזק כפרן לאותו ממון כי הא דשבתאי בריה דרבי מרינוס כתב לה לכלתיה איצטלא דמילתא בכתובתה וקבלה עליה אירכס כתובתה אמר [ב](להו) לא היו דברים מעולם [ג]אתו סהדי ואמרי אין כתב לה לסוף אמר להו פרעתיה אתא לקמיה דרבי חייא א"ל הוחזקת כפרן לאותה איצטלא: א"ר אבין א"ר אלעא א"ר יוחנן [ו]היה חייב לחבירו שבועה ואמר נשבעתי והעדים מעידין אותו שלא נשבע [ד](וחזר ואמר נשבעתי) הוחזק כפרן לאותה שבועה אמרוה קמיה דר' אבהו אמר להו מסתברא מלתא דרבי אבין [ז]שנתחייב שבועה בב"ד אבל חייב עצמו שבועה [ה][נאמן] עביד איניש דמקרי ואמר אהדרוה קמיה דר' אבין אמר להו אנא נמי בב"ד אמרי איתמר נמי א"ר אבין א"ר אלעא א"ר יוחנן היה חייב לחבירו שבועה בב"ד ואמר נשבעתי והעדים מעידין אותו שלא נשבע [ו](וחזר ואמר נשבעתי) הוחזק כפרן לאותה שבועה: א"ר אסי א"ר יוחנן [ח]המוצא שטר חוב בשוק וכתוב בו הנפק וכתוב בו זמנו בו ביום יחזירו לבעלים אי משום כתב ללות ולא לוה הא כתוב בו הנפק אי משום פרעון לפריעה בת יומא לא חיישינן א"ל ר' זירא לר' אסי מי א"ר יוחנן הכי הא את הוא דאמרת משמיה דר' יוחנן [ז]שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו אימת אילימא למחר וליומא חרא מאי אריא שכבר נמחל שעבודו תיפוק ליה דהוה ליה מוקדם ותנן [ח][ט]שטרי חוב המוקדמין פסולין אלא לאו ביומיה אלמא פרעי אינשי ביומיה א"ל מי קא אמינא דלא פרעי כלל דלא שכיחי אינשי דפרעי ביומיה קא אמינא רב כהנא אמר [י]כשחייב מודה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא האי מפרע פרעיה והאי דקא אמר לא פרעתיה משום דקבעי מהדר למזפא ביה זמנא אחריתי ולפשיטי דספרא חייש קמ"ל דאם כן מלוה גופיה לא שבק סבר שמעי בי רבנן ומפסדי לי מאי שנא מהא דתנן [ט][כ]מצא שטרי חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללות בניסן ולא לוה עד תשרי ואתי למטרף לקוחות מניסן ועד תשרי שלא כדין ולא אמרינן דא"כ מלוה גופיה לא שביק דא"ל כתוב שטרא אחרינא בתשרי דדלמא שמעי רבנן ומפסדי לי אמרי התם משום דאית ליה רווחא דקא טריף לקוחות מניסן ועד תשרי מינח ניחא ליה ולא אמר ולא מידי הכא כיון דלית ליה רווחא דסוף סוף שטרא האידנא כתיב [(א)] מאי איכא דקטריף לקוחות בשטר שנמחל שיעבודו לא שביק: אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן הטוען אחר מעשה ב"ד

לא

ואמר. לאחר זמן: **פרעתי.** ע"פ ב"ד: **נאמן.** וכשבועת היסת: **בא מלוה.** לפנינו לכתוב לו אדרכתא עליו אין כותבין ונותנין לו: **אינו נאמן.** לישבע אלא שכנגדו נשבע ונוטל דכיון דתחילתו הולך לתובעו לדין אין דרכו למהר לפרוע עד שיפסקו דינו פסק גמור: **ואמר פרעתי.** לאחר זמן ע"פ ב"ד: **והעדים מעידים אותו שלא פרע.** בפנינו תבעו לפרוע לו ע"פ ב"ד ולא פרעו הואיל ובפניהם העיז לעבור ע"פ ב"ד אינו נאמן שוב לומר פרעתיו שלא בעדים: **הוחזק כפרן לאותו ממון.** שאין נאמן עוד עליו לומר החזרתי ופרעתי עד שיפרע בעדים: **לא הוחזק כפרן.** ונשבע שפרעו ואע"פ שלא פרעו מיד כשתבעו בפני עדים ואין זה מעיז בב"ד דכיון דלא פסקו לו פסק גמור נשמט ממנו סבר כו': **אצטלא.** לבוש: **הוחזק כפרן לאותה אצטלא.** עד שיפרע: **הוחזק כפרן לאותה שבועה.** לומר נשבעתי עד שישבע בפנינו: **כשנתחייב שבועה בב"ד.** דכיון דתבעו בעדים לקיים דברי ב"ד ולא אבה אינו נאמן לומר עוד קיימתי אחרי כן: **אבל חייב עצמו שבועה.** שאמר לו אשבע לך ותבעו בעדים ולא אבה ואחר כן אמר נשבעתי נאמן ואע"ג דקמי עדים דחייה: **עביד איניש דמקרי ואמר.** לא אעשה מה שלא חייבוני ב"ד אלא אני בעצמי ואין זו סרבנות ומרדה אלא דחייה בעלמא: **וכתוב בו זמנו בו ביום.** שביום שנמלה נכתב: **שכבר נמחל שעבודו.** משפרע מלוה ראשונה ועל האחרונה לא נכתב והויא לה מלוה על פה וטורף לקוחות שלא כדין דאין מלוה על פה גובה מן הלקוחות: **אימת.** דפרעיה אימתי וחזר ולוה אימתי: **אי נימא למחר.** ולא ביום שנכתב: **וליומא חרא.** שתי תיבות הן וליום אחריו וקיצור סופרים הוא: **תיפוק ליה.** דאפילו נכתב על מלוה זו אחרונה וכתוב בו יום מוקדם כזה הוה ליה השטר מוקדם: **דלא שכיחי [אינשי] דפרעי [ביומיה] קאמינא.** הלכך לא חיישינן למידי דלא שכיח ואי אתרמי הוצרכו לומר דאין חוזר ולוה בו: **רב כהנא אמר.** הא דא"ר יוחנן יחזיר לבעלים: **כשחייב מודה.** שלא פרע: **שמעי בי רבנן.** שנמחל שעבודו: **ומפסדי לי.** למטרף לקוחות משום דשטרי חוב המוקדמין פסולין דכיון דהאי לאוקמא הכי לית ליה עדיו בחתומיו זכין לו אף זה מן המוקדמין: **מינח ניחא ליה.** ברמאות ותלי נפשיה בספיקא ואמר דלמא לא שמעי ואיכא רווחא: **מי איכא דטריף לקוחות.** מה טרפא יש בזה שלא יהא בשטר שיחזור ויכתוב לו והלא שניהם ביום אחד הלכך בשטר שנמחל שעבודו לא שביק: **הטוען אחר מעשה ב"ד.** דבר שהוא תנאי ב"ד כגון כתובה ומזון האשה והבנות הטוען ואמר פרעתי שלא בעדים לא אמר כלום:

במקום

חייב אתה ליתן לו. הכא משמע דחייב אתה ליתן לו לא הוי פסק דין גמור כי אם צא ותן לו וכן משמע במרובה (ב"ק דף סט. ושם) וקשה דבפ"ק דסנהדרין (דף ו: ושם) אמרינן ה"ד גמר דין פלוני אתה חייב פלוני אתה זכאי וי"ל דהתם מקרי גמר דין לענין שאסור לבצוע לפי שיודע להיכן הדין נוטה:

רב כהנא אמר כשחייב מודה. תימה א"כ למה נקט הנפק במילתא דר' יוחנן וי"ל דנקטיה משום דיוקא דאי אין כתוב בו ביום אפילו כתוב בו הנפק דודאי לוה לא יחזיר דחיישינן לקנוניא או לפשיטי דספרא:

הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום. אינו נאמן לומר פרעתי מעשה ב"ד קרי כל דבר שחייב לה אפי' לא כתב כגון מנה ומאתים ומזון האשה והבנות לאחר מותו וא"ת למה כותבין כתובה כיון דבלאו כתובה נמי אין נאמן לומר פרעתי וי"ל משום תוספת אבל מנה ומאתים גבייה בלא כתובה ותוספת נראה דאפי' אית לה סהדי דהתנה לה נאמן לומר פרעתי ואין ראיה מכלתי' דר' שבתאי דהוה מהימן לומר פרעתי אי לאו דהוחזק כפרן דר' שבתאי ערב היה אבל בעל שמא לא היה נאמן ואין ראיה נמי מדתני לעיל (דף ז:) מצא כתובה לא יחזיר ומשמע דלא יחזיר משום תוספת שהיה נאמן לומר פרעתי דלגבי מנה ומאתים נמי מפסיד דהא נאמן לומר פרעתי מנה מגו דאי בעי אמר אלמנה נשאתיך אם אין לה עדי הינומא או אם אין לה עדי קדושין

נאמן

עין משפט
נר מצוה

קמה א ב מיי' פ"ו מהל' טוען ונטען הל' ה סמג עשין צה טוש"ע ח"מ סי' עט סעי' ט וסי' עט סעי' יב:

קמו ג ד מיי' שם הל' ו סמג שם טוש"ע ח"מ סי' עט סעי' יג:

קמז ה מיי' שם פ"ו הל' א סמג שם טוש"ע ח"מ שם סעי' ה:

קמח ו ז מיי' פ"ו שם הל' ה סמג שם טוש"ע ח"מ סי' פז סעי' כו:

קמט ח מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הל' ג סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' סה סעי' ז:

קנ ט מיי' פי"ד מהל' מלוה ולוה הל' ז סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סי' מח סעי' א וסי' מג סעי' כ:

קנא י מיי' פכ"ג מהל' מלוה ולוה הל' א סמג עשין שם טוש"ע ח"מ סי' מג סעי' ז:

קנב כ מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הל' ג סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' סה סעי' ז:

מסורת הש"ס

א) ר"ח מ"ז, ב) [צ"ל להו], ג) [אתא לקמיה דר' חייא אתו סהדי ואמרי אין כתב לה א"ל ר' חייא זיל הב לה לסוף אמר לה פרעתיך אמר לו הוחזקת כפרן וכו' כ"ה גי' ר"ח ורא"ש והוא נכון], ד) ר"ח מ"ז, ה) רש"ל, ו) ר"ח מ"ז, ז) כתובות פט. גיטין כו:, ח) לקמן עב. סנהדרין לב. ר"ה ב. ח. שביעית פ"י מ"ה ב"ב קנז: קעא., ט) לעיל יב:, י) [ועי' תוס' יבמות פה: ד"ה כי הא], כ) צ"ל דשבתאי, רש"ל,

הגהות הב"ח

(א) גמ' האידנא כתיב (מאי) תא"מ וכ"כ גי' רש"י מי:

מוסף רש"י

שטר שלוה בו ופרעו. בו ביום, אינו חוזר ולוה בו. אפילו בו ביום, ואע"ג דלאו מוקדם הוא, שהרי ביום הגלאה נכתב, שכבר נמחל שעבודו. משפרע וכטל השטר ומגלאת מלוה השניה מלוה על פה ואינו גובה מן הלקוחות (כתובות פט.). ואין הקרקעות המשועבדות שוב למלוה השניה שלא עליה נחתם שטר זה (גיטין כו:). המוקדמין. ליכתב קודם המלוה. פסולין. דקא בעי למיטרף לקוחות מזמן הכתיב שלא כדין וקנסינן היתרא אטו איסורא ופסול אפילו מזמן שני (סנהדרין לב.) לפי שהלה לטרוף לקוחות שלקחו שדה מן הלוה מזמן שבשטר ושלא כדין הוא, שהרי קדמה מכירה להלואה ובשטר מעיד שהלואה קדמה, לפיכך קנסוהו חכמים בו ולא יטרוף אפילו מזמן המלוה ואינו אלא כמלוה על פה שאינו גובה מן המשועבדים (ר"ה ב.) אי נמי שנכתב השטר באחד בניסן וכן כתוב בו באחד בניסן לוה פלוני מפלוני והוא לא לוה ממנו כלום עד ט"ו בניסן, גם זה מוקדם ופסול, שאין לו לטרוף אלא מזמן ההלואה ואילך, ודלא כאביי דאמר (לעיל יג.) עדיו בחתומיו זכין לו זמנו אם ההלואה היתה באחד בניסן כנגד עדים וקנו מידו להשתעבד כנגד עדים לו למלוה ולא כתבו את השטר עד ט"ו בניסן וכתבו בו באחד בניסן, כי אינו מוקדם כבר (ב"ב קנז:). אחריות נכסים. שעבוד קרקעות שיגבה מהן (לעיל יג.). כשחייב מודה. שהלוה מודה שהשטר אינו פרוע (שם).